

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés

Zala vármegye, 2024.03.25-2024.04.02.

Időjárás:

Az elmúlt héten folytatódott a felmelegedés a vármegyében. Habár az éjszakai hőmérsékletek még mindig alacsonyak voltak (fagy viszont nem volt!) a nappali felmelegedéshez viszonyítva, összességében meleg időjárás uralkodott, az időszak végére kora nyári meleggel. Csapadék 2-3 nap hullott 4-8 mm mennyiségben. A többségében napsütéses napokat, egy-egy borongós, erősen szeles időszak váltotta, mely a permetezéseket hátráltatta.

A minimum hőmérséklet: 1,16-9,5 fok; maximum: 14,14-27,09 fok; átlag: 7,4-18,45 fok.

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia: Őszi árpa: 1 (2) nóduszos állapot, őszi búza: szárbaindulás -1 nóduszos állapot.

Károsítók:

Gabonafélékben a betegségek lassú de folyamatos felszaporodása, terjedése figyelhető meg, de megjelenésük nagyban függ az adott fajta/hibrid érzékenységétől. A táblák növényegészségügyi állapota ezért nagyon eltérő.

A **sárgarozsda** terjedése lassult, amely valószínűleg a kissé szárazabb, melegebb idővel is magyarázható. Ettől függetlenül a korábban már tünetes táblákat továbbra is figyelni kell, mert –különösen a sűrű állományokban- lassú a harmat felszáradása amely a spóra csírázáshoz kedvező feltételeket teremthet.

A **szeptóriás levélfoltosság gyenge-közepes mértékű** fellépése általában nem változott, de a betegségre érzékeny fajtákon újabb tünetek jelentek meg már a felső leveleken is (1-2. fotó). Az újabb fertőzés egyelőre gyenge mértékű, de a kezdetleges tünetek (kivilágosodó foltok a levéllemezen) egy-egy táblán tömegesen jelentkeztek. Az alsó levelek tüneteiből valószínűsíthető a betegség kiléte, de pontosabb diagnózis csak később adható. Nagyon fontos a táblák ellenőrzése, adott esetben a védekezés megkezdése a levélbetegségek ellen.

A **lisztharmat** tüneteinek továbbra is észlelési szintűek őszi búzán.

1-2. fotó: Szeptóriás levélfoltosság őszi búzán alsó-felső leveleken (2024.04.02.)

Őszi árpán a pirenofórási levélfoltosság fellépése, az újabb tünetek megjelenése az érzékeny állományokban szintén jellemző. Egyelőre gyenge mértékben jelentkeztek az újabb tünetek, de erősödés várható.

Egy-egy fejlettebb állományban, továbbra is gyenge-közepes mértékű a **lisztharmat**, az alsó leveleket érintve. A betegség nem terjedt tovább.

A **vetésfehérítő bogarak** betelepődése helyenként tovább erősödött a gabona állományokba. Őszi árpa szegélyzónájában 10-20 db imágó/10 hcs mennyiségben monitoroztuk a kártevőt (valószínűleg már védett állomány). Őszi búzában 15-25 db imágó/10 hcs egyedszámmal van jelen a vetésfehérítő, ezeken a táblákon az érési táplálkozás jelei is megfigyelhetők, egyelőre gyenge fokozaton. A további felmelegedéssel intenzív betelepülésre számíthatunk. Megfigyelés javasolt.

ŐSZI KÁPOSZTAREPCE

Növényfenológia: zöldbimbós állapot (~40 %), sárgabimbós állapot (~60 %).

Károsítók:

A **repceszár-ormányos** további betelepődése figyelhető meg, mostanra enyhén csökkenő számmal (10-15 db imágó/10 hcs).

A **repce fénybogár** népessége tovább nőtt, a napsütéses napokon egy-egy táblán 150-250 db imágó/10 hcs mennyiséggel figyelhető meg a kártevő (6-10 db imágó/1 db virágbimbó a fővirágzaton). A kártevők jelenléte a repce sárgabimbós állapota miatt fokozódó kártételi veszélyt jelent, ezért a táblák ellenőrzése és a védekezés ellenük javasolt!

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA, KÖRTE

Növényfenológia:

Szilva: virágzás kezdete-teljes virágzás (kötődés);

Cseresznye, meggy: virágzás;

Alma: piros bimbós állapot (~20 %); első virágok nyílása (~50 %); teljes virágzás (~30 %).

Körte: virágzás kezdete (~20 %), teljes virágzás (~80 %).

Kajszi: virágzás vége-kötődés.

Károsítók:

A még **virágzó csonthéjasokban** a jelenlegi párás időjárási körülmények (nagy napi hőingásból adódó páralecsapódás) továbbra is kedveznek a **moniliás virág-és hajtásfertőzés** valamint a **tafrinás levélfodrosodás** számára. A virágzás különböző stádiumaiban lévő fák védelme a továbbiakban is indokolt.

A mélyebb fekvésű területeken már láthatóvá váltak a korábbi fagy tünetei. Esetenként nemcsak a bibe károsodott (és hullott le a virág), hanem a teljes virág (elbarnulása) elszáradása is megfigyelhető. A védelem nélkül maradt fák, a magas fertőzési nyomás miatt várható a moniliás betegség tüneteinek a megjelenése is.

Körtében a körtelevébolha tojásrakása hasonló tendenciával folytatódott, mint az elmúlt időszakban. A lerakott tojásokból megkezdődött a lárvák kelése, jelenleg észlelési szinten.

A védekezésre fel kell készülni.

Almán a levélpirosító levéltetű kártétele nem erősödött (valószínűleg a védekezések is besegítettek), legfeljebb gyenge mértékű kártétel látszik egy-egy fajtán.

Almában a **varasodás** fertőzésveszélye növekvő. Házi kertben (védettebb környezetben) a termőtestek érése, az aszkospórák szóródása az esős napokon intenzívebb, míg ültetvény

szinten (technológiától függően) megkezdődött a spóra szóródás de még nem tömeges. A lehullott lombon, a varas foltokon (szintén technológiától függően) sok esetben tömeges a pszeudotéciumok jelenléte, amely fokozott odafigyelést igényel.

A felmelegedő és időnként esős időjárás, valamint az alma érzékeny fenológiai stádiuma miatt a betegség fellépése valószínűsíthető, ezért a védekezés javasolt.

Az alma és körte virágzása miatt az **erwíniás betegség** fertőzésveszélye is fokozódik. A kórokozó aktivizálódása szempontjából az elmúlt időszak kedvezőtlen volt (az éjszakai lehűlések miatt). Másrészt az almatermésűek virágzása, a harmat, eső jelenléte és a várhatóan felmelegedő időjárás optimális feltételeket teremt a kórokozó számára. A Maryblight program jelzései szerint nagy fertőzésveszély van jelenleg (+++), amely a kinyílt virág, a csapadék jelenléte és az egy-két nap kialakult 15,6 °C feletti napi átlag hőmérsékletből adódik. A megelőző védekezések elvégzése indokolt!

SZŐLŐ

Növényfenológia: rügy gyapotos állapot, rügyfakadás (egy-egy fajta kisleveles állapot).

A rügy gyapotos állapotú szőlőben elvégezhetők a **lemosó permetezések**, mely a tavalyi évről sikeresen áttelelt betegségek (lisztharmat, peronoszpóra, feketerothadás), valamint atka- és rovarkártevők áttelelt tojásai ellen alkalmazható gyérítő céllal.

Zalaszentlőrinc, 2024. április 2.

Tűh Annamária
előrejelző